

Eesti Mesinduskogu koosoleku protokoll

Aeg: 09.09.2026 kl 20.00-21.45

Koht: veebikoosolek (MS Teams)

Juhataja: Aivar Raudmets

Protokollija: (transkriptsiooni põhjal) **NotebookLM**

Osalejad:

Aleksander Kilk, Tarvo Siilaberg (Eesti Mesinike Liit); Raimo Mihkelson (Eesti Mahemesinikud); Ain Seeder (Põltsamaa Mesinike Selts); Mehis Mägit (Eesti Kutseliste Mesinike Ühing); Jaanus Tull (Eesti Mesilaste Tõuaretajate Selts); Erki Naumanis (Tallinna Mesinike Selts); Raul Orglaan (Saaremaa Meetootjate Ühing); Aivar Raudmets (mesindussekkumise projektijuht).

Kutsutud külalistena osalesid: Inge Parring ja Mihkel Kalda (mõlemad Eesti Mesinike Liit).

Puudus: Maarika Puusepp (Eesti Meetootjate Ühing).

Päevakord ja eesmärk

Koosoleku eesmärk oli kooskõlastada mesindussektori seisukohad ja ettepanekud enne 15. septembril 2026 toimuvat kohtumist Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Koosolek peeti laiendatud formaadis, st organisatsioonidest sai osaleda mitu esindajat, kuid võimalikud otsused võetakse vastu põhimõttel *igal liikmesorganisatsioonil on üks hääl*.

Päevakava

1. Ülevaade perioodi 1. aasta tegevuskava viimastest tegevustest.
2. Liikmesorganisatsioonide seisukohtade arutelu järgmistes punktides:
 - mesindussektoris sekkumise toetuse ja tegevuste haldamine ja võimalik üleviimine METKi;
 - mesilaste korjealade toetus jt toetused;
 - turu korrastamine, meevõltsingud ja riiklik järelevalve;
 - mesilaste haiguste seire ja teadusuuringute rahastamine;
 - sektori kriis ja pikaajaline vaade.
3. 15. septembri kohtumisele tulijad.

1. Ülevaade perioodi 1. aasta tegevuskava viimastest tegevustest.

Käesoleva perioodi 1. aasta sekkumistegevused lõpetati edukalt, viimane, st 6. maksetaotlus summas 65 454.43 esitati 1. septembril 2026. Eelviimane, 5. maksetaotlus summas 72 941,69 eurot on PRIA poolt menetletud ja tagasi makstud. Organisatsioonide antud vahelaenud on tagastatud.

2. Ettepanekute arutelud.

Mesindussektori sekkumistoetuse haldamine ja mesindusspetsialisti koha loomine (METK).

Ministeerium on teinud ettepaneku viia mesindussektori sekkumistegevuste korraldamine Maaelu Teadmuse Keskuse (METK) alla, et vältida likviidsusprobleeme. Sektor toetab haldusliku poole viimist METKi alla tingimusel, et **sisulised valikud ja raha kasutamise otsustusõigus jäävad mesindusorganisatsioonidele**. Tõsteti esile, et riigiasutustes puudub mesinduse erialase pädevusega spetsialist ja seetõttu on vaja luua METKi juurde palgalise mesindusspetsialisti ametikoht, mis toimiks lülina riigi ja sektori vahel.

Jaanus Tull tegi ettepaneku kaaluda varasema juhtkomisjoni mudeli taastamist ministeeriumis, avaldades arvamust, et halduse viimine METKi alla võib riigi kulusid kasvatada.

Otsus: toetatakse sekkumistoetuse halduslikku korraldamist METKi kaudu ja mesindusspetsialisti ametikoha loomist, aga ainult eeldusel, et sisuline suunamis- ja otsustusõigus säilib sektoril. Kui METKi lahendus ei ole ühel või teisel põhjusel sektorile mõistlik, siis peab säilima võimalus jätkata toimiva lahendusega. Ka otsustati teha ministeeriumile ettepanek varasema juhtkomisjoni mudeli taastamiseks.

Mesilaste korjealade toetuse jt toetuste tingimused

Leiti, et praegune korjealade toetuste süsteem soosib eelkõige maaomanikke ja põllumehi, mesiniku panust ei väärtustata, samal ajal aga jäävad transpordi- ja hoolduskulud mesiniku kanda. Arutati toetuse korrigeerimist: luua mesinikule määratava toetuseosa määraga vähemalt 50 eurole mesilaspere kohta ja indekseerida see edaspidi inflatsiooniga.

Loobuti esialgsest kohustusliku koolituse nõudest, kuid toetati tingimust, et toetust saav mesinik peab olema registreeritud PRIAs ning kuuluma Eestis registreeritud mesindusorganisatsiooni.

Arutati ka ELi uue sissetulekutoetuse raames arvestatud mesilasperetoetuse tingimusi ja leiti, et prognoositav suurus (u 7 eurot perelt) on liiga väike. Rõhutati, et riiklik rahaline panus mesindusele ei tohi kokku tõmbuda, kuna mesilaste pakutav tolmeldamistöö ja elurikkuse hoidmine on oluline avalik hüve, mida ei saa eeldada tasuta teenusena. Kliimaministeeriumi seisukohta, mis käsitleb meemesilast pelgalt põllumajandusloomana ega arvesta tema rolli tolmeldamises, peetakse teaduslikult iganenuks ja ebaõigeks.

Otsus: mesilaste korjealade toetuse tingimused tuleb üle vaadata ja kirjutada sisse ka mesinikule määratav toetuseosa määraga vähemalt 50 eurot mesilaspere kohta ning seatakse nõue, et toetuse saaja on PRIAs registreeritud ja mõne Eesti mesindusorganisatsiooni liige.

Seista selle eest, et mesilaspere toetus ja tolmeldamisteenus väärtustataks riiklikult avaliku hüvena.

Mesilaste tolmeldamistöö olulisust otsustati märgatavalt enam rõhutada ning muuhulgas kaasata ka teadlased, nt Eesti Teaduste Akadeemia, et saada erapooletu teaduslik tugi mesilaste rollile ökosüsteemide säilimises.

Turu korrastamine, meevõltsingud ja riiklik järelevalve

Mee hulgihindade madalseisu ja imporditava võltsitud mee tõttu on mesinike majanduslik olukord kriitiline. Nõutakse Põllumajandus- ja Toidumametilt (PTA) rangemat ning operatiivsemat järelevalvet. Toodi välja, et uute Saksa labori analüüsimeetoditega tuvastati võltsinguid importmees (sh Tallinna juures pakendatud Ukraina mees), kuid PTA viivitab tegevustega poolelioleva kohtuasja tõttu.

Samuti nõutakse kaasaegsete Euroopa laborimeetodite rakendamist ning võltsimiskahtlusega meepartpartiide turult kõrvaldamist ja konfiskeerimist.

Otsus: ministeeriumile esitatakse nõue kohustada PTA-d rakendama kaasaegseid analüüsimeetodeid meevõltsingute tuvastamiseks ning eemaldada võltsitud tooted kohe turult.

Mesilaste haiguste seire ja teadusuuringute rahastamine

Sektorile teeb muret mesilaste haiguste (eelkõige ameerika haudmemädaniku) seire jätkusuutlikkus. Tõdeti, et sekkumistoetuste mahtude vähenemise ja teenuste kallinemise tõttu on uuringute ning teadusprojektide tegemine muutunud keeruliseks. Tõstatati võimalus katsetada uusi haiguste tõrjemeetodeid (nt USA-s välja töötatud vaktsiini) teadusprojekti raames koostöös Eesti Maaülikooliga.

Otsus: haiguste seire tuleb säilitada ning tagada vajalikud vahendid teadusuuringuteks.

Sektori kriis ja pikaajaline vaade

Eesti Mesinike Liit tegi ettepaneku algatada kahepoolselt siduv riiklik mesinduse pikaajaline arengukava (sarnaselt aiandussektoriga). Kutseliste mesinike esindajad tõid välja, et praeguses kriisis on esmalt vaja pigem kohest päästeplaani, ning tegid ettepaneku kaaluda kalanduse eeskujul sektorist väljumise toetuse loomist neile, kes soovivad majandusraskuste tõttu tegevuse lõpetada.

Samuti arutati ELi tasandil kohaliku mee reklaami- ja promoprojektide käivitamist ja METKi kaasamist omaosaluse tagamisel.

Otsus: esitada ministeeriumile ettepanek siduva pikaajalise arengukava ja päästeplaani koostamiseks ning käivitada promoprojekt (EL tasandil, nt Enjoy its Europe meetmest).

KOOSOLEKU OTSUSED JA EDASISED SAMMUD

1. Seisukohtade koonddokumendi koostamine:

- Aivar Raudmets ja veebitoimetaja Krista Kivisalu koondavad koosolekul arutatud punktid ja kirjalikud ettepanekud organisatsioonide ühise pöördumise dokumendiks hiljemalt reedeks, 11. septembriks 2026;
 - Mesinduskogu liikmed vaatavad dokumendi üle nädalavahetuse jooksul. Sektori ettepanekud edastatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumile hiljemalt reede, 11. septembri pärastlõunal.
2. Kohtumine ministeeriumiga (15.09.2026):
- Kohtumisel osaleb kaksteist mesinduskogu liikmesorganisatsioonide esindajat.
 - Kohapeal ollakse valmis ühise pöördumise põhjal aruteluks ja küsimustele vastamiseks.

Järgmine koosolek toimub 23.09.2026 veebis.

(allkirjastatud digitaalselt) Aivar Raudmets, koosoleku juhataja

LISA

Vajadust parandada Eesti õppevideote nähtavust (SEO) YouTube'is ja Google'is.

Hooajaline postitusplaan arvestab mesiniku tööritmi ja tarus toimuvat. Postituste eesmärk on tekitada arutelu ja pakkuda praktilist väärtust, mitte mõjuda pelgalt reklaamina.

Sotsiaalmeedia postitusplaan ja näidistekstid

Kevad (Märts – Mai): Ärkamisaeg ja tarude laiendamine

- **Aeg:** Aprilli keskpaik (esimesed soojad ilmad, tarude kontroll)
-
- **Õppevideo:** *Mesilaspere läbivaatus & Mesilaspere laiendamine*
-
- **Formaat:** Lühike video lõik (Reels) + tekstipostitus Facebooki gruppidesse (*Mesinikud, Harrastusmesinikud*)
-
- **Postituse tekst:**
-

Kevadine tarude kontroll – millele pöörata tähelepanu esimesel läbivaatusel?

Ilmad lähevad soojemaks ja käes on aeg kontrollida perede seisukorda, söödatagavarasid ja haudme olemasolu. Et läbivaatus mööduks võimalikult vähese mesilaste häirimisega, tasub sammud varem läbi mõelda.

Vaata videost, kuidas teha kevadist läbivaatust ja millal on õige aeg anda perele laienduseks lisaraame:

 [LINK ÕPPEVIDEOLE: Mesilaspere läbivaatus ja laiendamine]

Kuidas teie piirkonnas söödatagavaradega seis on – kas on tulnud juba lisa sööta anda?

Suvi (Juuni – Juuli): Pereheitmine ja meevõtt

- **Aeg:** Juuni algus (sülemlemisaeg ja iduperede tegemine)
-
- **Õppevideo:** *Idupere tegemine & Mesilasemade kasvatus ja andmine*
-
- **Formaat:** Karussell-postitus (3–4 pilti/videoklippi nõuannetega) + link
-
- **Postituse tekst:**
-

Plaaanid uusi peresid luua või mesilasema vahetada?

Juuni on parim aeg iduperede moodustamiseks ja mesilasemade kasvatamiseks. Õigeaegne idupere tegemine aitab ära hoida ka perede sülemlemist ning hoiab mesila tugevana.

Panime praktilisse õppevideosse kirja samm-sammulise juhendi, kuidas moodustada elujõuline idupere:

 [LINK ÕPPEVIDEOLE: Idupere tegemine 2026]

Jagage kogemusi: millist meetodit kasutate iduperede tegemisel kõige meelsamini?

Hilissuvi / Sügis (August – September): Mee vurritamine ja varroatõrje

- **Aeg:** Augusti keskpaik (kohe pärast meevõttu)
-
- **Õppevideo:** *Mesilaspere koondamine ja mee võtmine & Varroos / Varroatoos*
-
- **Formaat:** Video lühiklipp (stseen varroatõrje tegemisest või raamide koondamisest)
-
- **Postituse tekst:**
-

 Meevõtt tehtud – nüüd on fookuses talveks ettevalmistus ja varroatõrje!

Eduka talvitumise aluseks on õigeaegne pere koondamine ja efektiivne varroalesta tõrje kohe pärast meevõttu. Hilinemine võib peredele saatuslikuks saada.

Tuleta meelde õiged võtted ja ravi ajastus meie õppevideotest:

 [LINK ÕPPEVIDEOLE: Mesilaspere koondamine]

 [LINK ÕPPEVIDEOLE: Varroosi tõrje ja preventatsioon]

Millist ravimit või meetodit tänavu sügisel varroatõrjeks plaanite kasutada?

Talv (Oktoober – Veebruar): Inventar ja mesindussaadused

- **Aeg:** November / Detsember (toas tehtavad tööd)
-
- **Õppevideo:** *Mesindussaadused (Suir, Vaha, Õietolm, Taruvaik) & Inventari puhastamine*
-
- **Formaat:** Fotoga teabepostitus
-
- **Postituse tekst:**
-

 Hooaeg läbi, aeg väärindada mesindussaadusi ja hooldada inventari!

Kui mesilased puhkavad, on ideaalne aeg puhastada taruraamid ning töödelda hooaja jooksul kogutud vaha, suira ja taruvaiku.

Vaata videote sarjast, kuidas puhastada ja säilitada eri mesindussaadusi nii, et need säilitaksid oma parimad omadused:

 [LINK ÕPPEVIDEOLE: Mesindussaadused ja inventari hooldus]

